

1 Processen for principper for grødeskæring

Der ligger en længere proces forud for de opstillede principper for grødeskæring, som tidsmæssigt har fordelt sig som følger:

- 2. december 2020 blev emnet behandlet i vandsynsrådet
- 12. januar 2021 blev emnet igen behandlet i vandsynsrådet
- 12.-17. marts 2021 skriftlig høring af vandsynsrådets medlemmer jf. hvidbog
- 17. maj 2021 var emnet sat på Miljø, Plan og Landdistriktsudvalgets dagsorden
- 23. juni 2021 var emnet igen på dagsordenen i vandsynsrådet
- 7. oktober 2021 blev emnet yderligere behandlet i vandsynsrådet
- 11. oktober 2021 er der kommet kommentarer fra Danmarks Sportsfiskerforbund

På de følgende sider er der samlet en række dokumenter, som har været en del af den ovenstående proces. Dokumenter fordeler sig som følgende:

2. Gældende principper fra 2015
3. Tidligere sagsfremstilling for MPL
4. Hvidbog og høringsdokument for skriftlig høring af vandsynsrådet
5. Referater fra relevante vandsynsrådsmøder
6. Brev fra Sportsfiskerforbundet
7. Ændringer i principperne siden sidste behandling af emnet i MPL

1. Principper for revision af vandløbsregulativer (B)

Sagsnr.: 330-2010-108384

Dok.nr.: 330-2015-187176

Åbent

Kompetence: Erhvervs-, Plan- og Miljøudvalget

Beslutningstema

Udvalget skal tage stilling til en række overordnede principper for den forestående regulativrevision. Principperne er med til at sætte rammen for revisionen.

Baggrund

Center for Teknik og Miljø præsenterede Vandsynsrådet for en række forslag til principper for den forestående regulativrevision på et møde den 26. marts 2015. Efterfølgende blev et notat om "Forslag til principper for regulativrevisionen" sendt ud til Vandsynsrådet til skriftlig kommentering i perioden fra den 27. marts - 10. april 2015.

Center for Teknik og Miljø har modtaget fire høringssvar. Der er udarbejdet et notat med bemærkninger til de indkomne høringssvar. Bemærkninger og høringssvar er vedlagt i [bilag 1](#).

Som Erhvervs-, Plan- og Miljøudvalget blev orienteret om på udvalgmødet den 2. marts 2015 er der udarbejdet principper for regulativtyper, grødeskæring, kontrol og oprensning, samt omklassificering. Derudover er der udarbejdet et forslag proces og lodsejerinvolvering.

Overordnet princip for regulativrevisionen

Helt overordnet set foreslår Center for Teknik og Miljø, at der udarbejdes et regulativ for hvert vandløb og at de nye regulativer skal være differentierede og tilpasset de enkelte vandløbsstrækninger.

Principper for regulativtyper

Regulativtypen er den måde som enten vandløbets skikkelse eller vandføringsevne er beskrevet i regulativet. I Slagelse Kommune anvendes i dag disse fire regulativtyper: *Q/H-regulativer*, *H/A-regulativer*, *teoretiske skikkelsesregulativer*, samt *geometriske skikkelsesregulativer*. Der kan læses mere om de forskellige regulativtyper i [bilag 2](#). Der er behov for regulativer, der tager højde for vandløbenes dynamik og som ikke er til hinder for målopfyldelse. Center for Teknik og Miljø foreslår derfor, at man i forbindelse med revisionen:

- Beholder Q/H- og H/A-regulativerne, men indfører flere kontrolpunkter,
- Beholder regulativerne med teoretisk skikkelse,
- Ændrer regulativerne med geometrisk skikkelse til teoretisk skikkelse, bortset fra rørlagte strækninger.

Slagelse Kommune har i dag 18 regulativer med geometrisk skikkelse, 40 regulativer med teoretiske skikkelses, fem med Q/H-regulativer og tre med H/A-regulativer. Et vandløb kan være omfattet af flere regulativtyper, typisk hvis den ene del af vandløbet tidligere har været amtsligt og en anden del kommunalt. I [bilag 3](#) er der en oversigt over hvilke regulativtyper de enkelte vandløb er omfattet af i dag.

Principper for grøde- og brinksækering

Vandløb grødeskæres for at skabe bedre vandføring. I de fleste af de offentlige vandløb i Slagelse Kommune skæres der i dag grøde to gange om året i det meste af bundbredden. For at skabe gode økologiske forhold er der som udgangspunkt behov for at efterlade mere grøde i vandløbene. For ikke at forringe vandføringsevnen og for at klimatilpasse grødeskæringen til flere, store nedbørshændelser, kan der til gengæld være behov for at skære oftere, skære brinkerne og bekæmpe stivstænglet vegetation, så som tagrør, pindsvineknop og dunhammer. Center for Teknik og Miljø foreslår derfor, at:

- Grødeskæringen foretages som udgangspunkt efter "Aalborg-metoden": hyppigt, smalt og hårdt i en fast bugtet strømnende, for at tilgodese både afvandingsforhold og give mulighed for gode økologiske tilstande.

- Grødeskæringen skal tage udgangspunkt i vandløbenes bredde og faldforhold, se skema.
- Stivstænglet vegetation bekæmpes, for at tilgodese afvandingsforhold og fremme ægte vandplanter.
- Der skal foretages brinksækering hvert år i alle vandløb på den ene brink, i forbindelse med første og sidste grønnskæring.
- Brinksækeringen foretages så vidt muligt skiftevis, dvs. det ene år skæres den ene brink, det andet år den anden brink.
- Brinksækeringen skal foretages op i 1 m fra normal vandstandshøjde.

Skema: Oversigt over forslag til principper for grøn- og brinksækering

<u>Bundbredde</u>	<u>Lille fald</u> (under 2 ‰)	<u>Stort fald</u> (over 2 ‰)
<u>Brede vandløb</u> (over 2 m)	Ålborg-metoden; fast bugtet, smal strømrønde, grønnskæring i 30 % af bundbredden + ekstra skæring + brinksækering + bekæmpelse af stivstænglet vegetation	Ålborg-metoden; fast bugtet, smal strømrønde, grønnskæring i 30 % af bundbredden + ekstra skæring + brinksækering + bekæmpelse af stivstænglet vegetation
<u>Alm. vandløb</u> (1-2 m)	Smal strømrønde, grønnskæring i 50 % af bundbredden + ekstra skæring + brinksækering + bekæmpelse af stivstænglet vegetation	Smal strømrønde, grønnskæring i 50 % af bundbredden + brinksækering + bekæmpelse af stivstænglet vegetation
<u>Smalle vandløb</u> (0-1 m)	Manuel skæring af bund (fastholdelse af nuværende grønnskæring) + brinksækering + bekæmpelse af stivstænglet vegetation	Ingen grønnskæring + brinksækering + bekæmpelse af stivstænglet vegetation

Med de foreslåede principper skal der ydes en ekstra grønnskæringsindsats i vandløb med ringe fald, da det er i de vandløb, at grøden har størst indflydelse på vandføringen. Årsagen til, at det kun er den ene brink, der skal slåes er for, at sikre en varieret beskygning af vandløbet.

Principper for kontrol og oprensning

Bestemmelserne for kontrolopmålinger i de eksisterende vandløbsregulativer i Slagelse Kommune er i dag forskellige afhængigt af hvilke typer regulativtyper, der er tale om. I forbindelse med revisionen er der en mulighed for at differentiere kontrolopmålingerne og fokusere indsatsen hvor der er et reelt behov. Behovet for kontrolopmålinger kan vurderes på baggrund af tidligere erfaringer med vandløbenes udvikling og behovet for oprensning.

Som hovedregel er følgende gældende i dag:

- H/A-regulativer kontrolopmåles mindst hvert 5. år
- Q/H-regulativer kontrolopmåles mindst hvert 3. år
- Teoretiske og geometriske skikkelsesregulativer kontrolopmåles hvert år.

Endvidere har de fleste vandløb en oprensningstolerance på +/- 10 cm

Center for Teknik og Miljø foreslår, at man i forbindelse med revisionen:

- Fastholder kontrolopmålingsfrekvenserne på 5, 3 og 1 år.

- Kontrollen fokuseres til de steder og tidspunkter, hvor der er behov.
- Kontrol af vandløbene og vandløbsstrækninger differentieres efter vandløbenes fysik og dynamik.
- Oprensningstolerance +/- 10 cm i alle vandløb.

Principper for omklassificering

Vandløb kan enten være klassificeret som *private* eller *offentlige*. Klassifikationen er udelukkende et udtryk for hvem, der afholder vedligeholdelsen i vandløbene. Sammenlignelige vandløb inden for kommunens grænser skal så vidt muligt have samme klassifikation. Lavere liggende vandløbsstrækninger må ikke være private, hvis opstrømsstrækninger er offentlige. Center for Teknik og Miljø foreslår på den baggrund en:

- Harmonisering af serviceniveauet for vandløbsvedligeholdelsen på tværs af tidligere kommunegrænser,
- Nedklassificering af vandløb, der primært tjener nogle få lodsejere og som har ringe naturmæssig kvalitet,
- Lovliggørelse af ulovlige strækninger,
- Opklassificering af private vandløb med store naturinteresser, fx højt målsatte vandløb.

I første omgang skal principperne for omklassificering bruges til, at screene kommunens vandløb for evt. potentielle op- eller nedklassificeringer. Selve omklassificeringen kommer til at køre som en selvstændig proces, der vil blive forelagt udvalget.

Proces og lodsejerinvolvering

Revisionen af vandløbsregulativer er en omfattende proces med mange lovbestemte faser. Det vurderes, at revisionen af et enkelt regulativ vil tage ca. 10-11 mdr. Et vandløbsregulativ er et retsgyldigt dokument, der fungerer som administrationsgrundlag for kommunens forvaltning. Et regulativ kan betragtes som "kontrakten" mellem kommunen og lodsejerne, derfor er det vigtigt, at inddrage lodsejerne i processen med at få udarbejdet nye regulativer. En tidlig lodsejerinvolvering kan være med til at:

- Skabe øget forståelse hos lodsejerne for regulativrevisionen,
- Synliggørelse hvor der evt. er udfordringer med vandløbene,
- Kvalificere revisionen vha. af ideer og konstruktive løsningsforslag,
- Mindske risikoen for modstand senere i processen.

Center for Teknik og Miljø foreslår derfor en:

- Rullende revision af vandløbsregulativer, hvor vi starter en ny regulativrevision op ca. hver måned,
- Dialogmøde med bredejerne for det konkrete vandløb, i forbindelse med opstart af ny regulativrevision.

Pilotregulativer

For at komme i gang og få gjort nogle erfaringer med revisionen er der udpeget tre vandløb til at være "pilot-vandløb". Vandløbene er udpeget på baggrund af forskellige kriterier; ét hvor vi ikke forventer de store udfordringer, da der ikke sker væsentlige ændringer, ét der med de foreslåede principper skal have ændret regulativtype, og ét der med de foreslåede principper skal have ændret grødeskæringspraksis. Det væsentlige er, at der hurtigt bliver gjort nogle erfaringer med processen og de nye principper.

Følgende vandløb er udpeget til, at få udarbejdet "pilot-regulativer":

- Hesselbyrenden (mindre vandløb, uden ændringer)
- Maglemose Å (ændret regulativtype)
- Skidenrenden (ændret grødeskæring)

Rækkefølgeplan

Center for Teknik og Miljø har inddelt kommunen i ti områder, ud fra en vurdering af hvilke vandløb, der vil være hensigtsmæssigt, at revidere indenfor en begrænset periode. Kort over områderne er vedlagt i bilag 4. På baggrund af de ønsker vi har modtaget fra Vandsynsrådet, samt hensyn til bl.a. Tude Å-projektet mv. foreslår Center for Teknik og Miljø, at vandløbene

som udgangspunkt revideres i følgende rækkefølge: C, J, A, H, G, I, F, B, D, E og K. Med de nuværende ressourcer forventes det, at revisionen af kommunens 66 offentlige vandløb vil forløbe over de næste 5-6 år. En mere konkret tidsplan vil blive lagt, når der er indhentet nogle erfaringer fra de første tre "pilot-regulativer". Der er fremsendt et særskilt anlægsønske til fremskynding af færdiggørelse af vandløbsregulativerne.

Retligt grundlag

Lovgrundlaget for revisionen er vandløbsloven og miljømålsloven med tilhørende bekendtgørelser, samt vandplanerne.

Handlemuligheder

Erhvervs-, Plan- og Miljøudvalget kan vælge at godkende de foreslåede principper for regulativrevisionen, samt den foreslåede proces og plan for lodsejerinvolvering og rækkefølgeplan. Alternativ kan udvalget komme med forslag til ændringer.

Vurdering

Center for Teknik og Miljø vurderer, at de foreslåede principper for regulativrevisionen vil give mulighed for at vandløbene på sigt kan opfylde miljømålene, tager hensyn til afvandingsinteresserne, samt harmoniserer serviceniveauet for vandløbsvedligeholdelsen. Orbicon har foretaget en konsekvensvurdering af den afvandingsmæssige betydning af en ændret grødeskæringspraksis med udgangspunkt i et konkret vandløb. Derudover vurderes det, at den foreslåede proces og den tidlige lodsejerinvolvering kan være med til, at sikre en bred opbakning og et solidt fundament for den fremtidige administration.

Økonomiske og personalemæssige konsekvenser

Udgiften til såvel udarbejdelsen, samt efterfølgende ændret vedligeholdelse af vandløbene forventes afholdt indenfor nuværende rammer. Der vil være en øget udgift til ekstra grødeskæring i nogle af vandløbene, men til gengæld forventes det, at gennemførelsen af en omklassificering af vandløb vil give anledning til, at få nedklassificeret en række vandløb. De vandløb skal kommunen derefter ikke vedligeholde.

Konsekvenser for andre udvalg

Ingen bemærkninger.

Indstilling

Centerchef for Teknik og Miljø indstiller, at

- de foreslåede principper for regulativrevisionen, samt plan for proces og lodsejerinvolvering godkendes.

Beslutning i Erhvervs-, Plan- og Miljøudvalget den 4. maj 2015:

Fraværende: Steen Olsen (A)

Godkendt.

Udvalget ønsker evaluering efter de 3 pilotprojekter.

Udvalget ønsker kompetencen overdrages fra Byråd til Erhvervs-, Plan- og Miljøudvalget fsva. godkendelse regulativerne.

Flemming Erichsen (A) og Ali Yavuz (A) ønsker opmærksomheden henledt på fiskemålsætningerne.

Bilag

330-2015-217913	Bilag 1: Bemærkninger til indkomne høringssvar
330-2015-208760	Bilag 2: Forskellige regulativtyper
330-2015-192440	Bilag 3: Oversigt over eksisterende regulativtyper
330-2015-192843	Bilag 4: Kort over områdeinddeling

Miljø-, Plan- og Landdistriktsudvalget 04-10-2021

Punkt 8: Genoptaget - Nye principper for grødeskæringsbestemmelser ved revision af Slagelse Kommunes vandløbsregulativer (B)

Sagsfremstilling

8. Genoptaget - Nye principper for grødeskæringsbestemmelser ved revision af Slagelse Kommunes vandløbsregulativer (B)

Sagsnr.: 330-2010-108384
Åbent

Dok.nr.: 330-2021-322724

Kompetence: Miljø- Plan- og Landdistriktsudvalget

Beslutningstema

Miljø- Plan- og Landdistriktsudvalget skal tage stilling til forslag om nye principper for grødeskæringsbestemmelser ved revision af Slagelse Kommunes vandløbsregulativer

Sagens indhold

Miljø- Plan- og Landdistriktsudvalget vedtog på mødet d. 4. maj 2015, punkt 11 ”Principper for revision af vandløbsregulativer (B)” (se bilag 5).

De principper, som omhandler grødeskæringsbestemmelserne i de nye regulativer, er blevet forældet, da der i april 2020 faldt en række afgørelser fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet angående afgørelser for vandløbsregulativer, og der er kommet en ny vejledning på baggrund af en større faglig udredning om grødeskæring, som Slagelse Kommunes gældende principper for grødeskæringsbestemmelserne ikke lever op til.

Med udgangspunkt i drøftelser på Vandsynsrådets møder d. 2. december 2020 og 12. januar 2021, har administrationen udarbejdet et forslag for nye principper for grødeskæringsbestemmelser ved revision af Slagelse Kommunes vandløbsregulativer (se bilag 1).

Målet for forslaget til de nye principper for grødeskæringsbestemmelser har været at sikre, at vandløbene kan benyttes til afledning af vand under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten (jf. Vandløbslovens formålsparagraf).

Vandsynsrådet har efterfølgende også haft forslaget til de nye principper i høring (se bilag 2, 3 og 4). På baggrund af høringssvarene fra Vandsynsrådet er der foretaget følgende ændringer i forslaget:

- Byrådets beslutning fra 24. juni 2017 om valg af grødeskæringsredskaber skrives ind i bilaget til principperne.
- Sætningen ”Bestemmelserne i regulativerne, for de vandløb der ikke er målsat i Vandrammedirektivet, kan tage større hensyn til afvandingsbehovet end i de målsatte vandløb” slettes i principperne. Til gengæld uddybes det i bilaget, at der skal tages forskellige hensyn til vedligeholdelsesbestemmelserne i vandløb, der henholdsvis er målsat i vandrammedirektivet, §3 beskyttet efter naturbeskyttelsesloven, eller uden beskyttelsesbestemmelser.
- Det uddybes i bilaget at grødeskæringen skal sikre vandafledningen bedst muligt, under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten.
- Vandløbslovens formålparagraf, om at vandløbsmyndigheden skal sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten, skrives ind i bilaget til principperne.
- Princippet om behovsbestemt grødeskæring ændres til, at vandløbsmyndigheden kan undlade forårsskæringen i vandløb med 2 årlige grødeskæringer, hvis det vurderes at der ikke er behov for denne, det pågældende år. Hvorvidt dette princip implementeres i det enkelte regulativ kommer an på en konkret vurdering for den enkelte strækning.
- Reglerne for ekstraordinær grødeskæring skrives ind i principperne

De nye principper for grødeskæringsbestemmelser

”Forslag om nye principper for grødeskæringsbestemmelser ved revision af Slagelse Kommunes vandløbsregulativer” er vedhæftet som bilag.

På et overordnet plan ændres principperne om grødeskæringsbestemmelser fra at have et forudbestemt antal skæringer, som regulativerne skal indføre, til at der lægges op til en individuel vurdering på strækningsniveau af hvor mange årlige grødeskæringer, der kan indføres.

Der lægges også op til at der kan efterlades mindre grødeøer i strømrøden, hvor dette ikke hindrer vandføringen nævneværdigt, og hvor det kan være til gavn for vandløbets miljømål.

For at mindske de negative miljøeffekter af grødeskæringen indføres der et princip om behovsbestemt grødeskæring, hvor vandløbsmyndigheden kan undlade forårsskæringen i vandløb med 2 årlige grødeskæringer, hvis det vurderes at der ikke er behov for denne, det pågældende år.

De øvrige principper er ikke ændret i forhold til de gældende principper for grødeskæringsbestemmelserne.

Ændringerne i principperne for grødeskæringsbestemmelser er nødvendige for at de nye vandløbsregulativer kan leve op til Vandrammedirektivets krav om vandløbenes mulighed for målopfyldelse.

De fleste vandløb bliver i dag grødeskåret 2 gange årligt med en strømrendebredde på 60-100% af bundbredden, hvor den første skæring er mindre end den sidste, som oftest er i fuld bundbredde.

Med de nye grødeskæringsbestemmelser vil vandløbene som udgangspunkt stadig blive grødeskåret 2 gange årligt når der er behov for det, og 1 gang årligt, når der er lav vandføring i forsommeren, eller begrænset grødevækst. Strømrenden vil med de nye principper være omkring 30-60% af bundbredden, hvor den sidste skæring vil være på 60% og den første vil være lidt mindre. Derudover vil brinkerne blive skåret kraftigere og stivstænglet vegetation vil blive bekæmpet for at sikre vandafledningen.

Så overordnet set mener administrationen at de nye grødeskæringsprincipper vil være en nødvendig forbedring for vandløbenes mulighed for målopfyldelse uden at forringe afvandingen væsentligt.

Evaluering af de nye principper

Administrationen foreslår at de første 3 regulativer efter de nye principper bliver evalueret 1-2 år efter vedtagelsen. Det gælder i særdeleshed de afvandingsmæssige konsekvenser af principperne, for at undersøge om der er behov for at revidere principperne og regulativerne, indenfor hvad der er muligt jf. vandrammedirektivets krav om mulighed for målopfyldelse.

Regulativ-revisionen fremadrettet

Arbejdet med revisionen af Slagelse Kommunes vandløbsregulativer afventer pt. beslutningen om de nye grødeskæringsprincipper. Der arbejdes fortsat på at tilvejebringe data og analyser, som er nødvendige for det fremtidige regulativ-arbejde kan fortsætte, når der er kommet afklaring på de fremtidige grødeskæringsbestemmelser.

Der har tidligere været et ønske (jf. MPL 22. marts 2015) om at der kunne udarbejdes 10-12 regulativ-revisioner om året.

De seneste afgørelser fra klagenævnet betyder at regulativerne fremadrettet nu også skal:

- miljøscreenes og miljøvurderes efter miljøvurderingsloven,
- konsekvensvurderes jf. habitatdirektivet hvis vandløbet er i nærheden af et Natura2000-område
- screenes og vurderes for mulig konsekvens for beskyttede arter jf. EU's naturbeskyttelsesdirektivs bilag IV i nærliggende vådområder.

Derudover er der generelt også et øget krav til omfanget af regulativernes redegørelser, hvor baggrunden, vurderingerne og begrundelserne for regulativets bestemmelser beskrives.

Ovenstående betyder at 10-12 regulativ-revisioner ikke er realistisk at nå.

Administrationen forventer pt. at kunne udarbejde 6-8 regulativ-revisioner om året, når der er kommet afklaring på grødeskæringsprincipperne.

Retligt grundlag

Lovgrundlaget for revisionen er vandløbsloven og miljømålsloven med tilhørende bekendtgørelser, samt vandplanerne.

Handlemuligheder

Miljø- Plan- og Landdistriktsudvalget kan vælge at godkende de foreslåede nye principper.

Alternativt kan udvalget vælge at fortsætte med de gældende principper. Man må dog forvente at regulativer ud fra de gældende principper vil blive påklaget.

Vurdering

Administrationen vurderer at de foreslåede ændringer af principperne om grødeskæringsbestemmelser ved revision af Slagelse Kommunes vandløbsregulativer, er tilstrækkelige for at de fremtidige regulativer kan leve op til kravene om vandløbenes mulighed for målopfyldelse.

Økonomiske og personalemæssige konsekvenser

Ingen bemærkninger.

Tværgående konsekvenser

Ingen bemærkninger.

Indstilling

Miljø, Plan og Teknik chefen indstiller,

1. at Miljø- Plan- og Landdistriktsudvalget godkender forslaget om nye principper for grødeskæringsbestemmelser ved revision af Slagelse Kommunes vandløbs-regulativer.

Beslutning i Miljø-, Plan- og Landdistriktsudvalget den 3. maj 2021:

Fraværende:

Udsat.

Administrationen har efterfølgende tilføjet bilag 4 og 5 og henvist til disse i teksten.

Beslutning i Miljø-, Plan- og Landdistriktsudvalget den 17. maj 2021:

Fraværende:

Forslaget sendes i høring i vandsynsrådet.

Steen Olsen (A) ønsker at:

1. Vandsynsrådet på sit førstkommende møde efter sommerferien, får forelagt revision af Politik for vandløb med tids og handlingsplaner samt med cc. MPL udvalget.
2. MPL udvalget får forelagt hvordan strategisk miljøvurdering tænkes implementeret og efterlevet.
3. Pincetten indskrives som værktøj i de nye principper.
4. Politik for vandløb holder sig til dansk og EU lovgivning med henvisninger til disse i

teksten | bla. vandløbslovens formålsparagraf §1. herunder at feks. ordet tilstræbes indgår i teksten og ikke slettet som i nuværende Politik for vandløb.

5. At de nuværende regulativer alle skal tilrettes på baggrund af klagenævnsafgørelsen | tids og handlingsplan ønskes til august mødet 2021.

Steen Olsen (A) ønsker medtages til møde i vandsynsrådet.

Genoptaget.

Administrationens bemærkninger:

På vandsynsrådsmødet d. 23. juni blevet principperne endnu en gang drøftet (se bilag 6). Der var generel opbakning til de nye principper. Der var særlig fokus på den planlagte evaluering af konsekvenserne af de nye grødeskæringsprincipper. På baggrund af disse drøftelser har administrationen tilføjet følgende til afsnittet ”Evaluering af de nye principper”:

Evaluering af de nye principper

Administrationen vil i denne forbindelse invitere lodsejere og relevante interessenter til åsyn af de berørte strækninger, hvor der vil være mulighed for at stille spørgsmål til grødeskæringen og lodsejernes observationer fra det foregående år vil kunne blive drøftet, og forslag til justeringer kan tages med til næste grødeskæringssæson.

Hvis det viser sig at de nye grødeskæringsbestemmelser forringer afvandingsforholdene markant, skal det undersøges om grødeskæringsbestemmelserne kan tilrettes, så afvandingen sikres uden at forringe vandløbets mulighed for at opnå målopfyldelse.

De 3 første vandløb der skal evalueres på vil blive udvalgt ud fra hvilke vandløb, der kan være med til at give det bedste billede af effekterne af de nye grødeskæringsmetoder. Der vil blive fokuseret på vandløb med ringe faldforhold, da det er her at grødeskæringen har størst effekt på afvandingsforholdene. Derudover vil det være hensigtsmæssigt hvis der er nærliggende sammenlignelige vandløb, som kan bruges til at vurdere ændringen for både plantesammensætningen og afvandingsforholdene.

Under ”Vurdering” foreslår administrationen følgende ændringer:

De nye principper vil i mange tilfælde betyde at vandløbene vil blive grødeskåret mindre end de gør på nuværende tidspunkt, hvilket potentielt kan betyde dårligere afvanding, men når effekten af samtlige principper inddrages, vurderer administrationen umiddelbart at man fortsat i tilstrækkelig grad også kan sikre afvandingshensynet. For at få en objektiv vurdering af effekten af den nye grødeskæringspraksis skal effekten af den ændrede grødeskæringspraksis i de første 3 vandløb evalueres løbende både i forhold til afvanding og miljømålene.

Bilag

330-2021-101647	Bilag 1 - Notat Forslag til nye grødeskæringsprincipper med bilag
330-2021-132113	Bilag 2 - Alle høringssvar til forslag om nye grødeskæringsprincipper
330-2021-132112	Bilag 3 - Hvidbog Forslag til nye grødeskæringsprincipper
330-2021-165908	Bilag 4 - Høringsdokument Forslag til nye grødeskæringsbestemmelser
330-2021-165911	Bilag 5 - Gældende principper for revision af vandløbsregulativer 4. maj 2015
330-2021-355539	Bilag 6 - Vandsynsråd Mødenotat 23. juni 2021

Beslutning i Miljø-, Plan- og Landdistriktsudvalget den 4. oktober 2021:

Fraværende:

Udsat.

Bilag

Bilag 1 - Notat Forslag til nye grødeskæringsprincipper med bilag

Bilag 2 - Alle høringssvar til forslag om nye grødeskæringsprincipper

Bilag 3 - Hvidbog Forslag til nye grødeskæringsprincipper

Bilag 4 - Høringsdokument Forslag til nye grødeskæringsbestemmelser

Bilag 5 - Gældende principper for revision af vandløbsregulativer 4. maj 2015

Bilag 6 - Vandsynsråd Mødenotat 23. juni 2021

Hvidbog til Forslag om nye principper for grødeskæringsbestemmelser ved revision af Slagelse Kommunes vandløbsregulativer

Forslaget har været i høring hos Slagelse Kommunes Vandsynsråd d. 12.-17. marts 2021.

Høringsvar	Administrationens bemærkning
Dansk Ornitologisk Forening – Ingen bemærkninger	-
Danmarks Sportsfiskerforbund	
Ønsker klarhed om valget af grødeskæringsredskaber	Byrådets beslutning fra 24. juni 2017 om valg af grødeskæringsredskaber skrives ind i principperne
Ifølge gældende EU ret og Naturbeskyttelseslovens §3 må der ikke ske forringelser af eksisterende miljøtilstande – heller ikke i ikke-målsatte vandløb	Punktet om ikke-målsatte vandløb udgår af principperne. Til gengæld uddybes det i bilaget, at der skal tages forskellige hensyn til vedligeholdelsesbestemmelserne i vandløb, der henholdsvis er målsat i vandrammedirektivet, §3 beskyttet efter naturbeskyttelsesloven, eller uden beskyttelsesbestemmelser.
Det ønskes at "Politik for vandløb" tilrettes, bl.a. så den lever op til de nye klagenævnsafgørelser	"Politik for vandløb" vil blive drøftet på et af de kommende vandsynsrådsmøder
Gefion	
Grødeskæringsprincipperne medfører for stor hensyn til miljøinteresser på en for stor bekostning af afvandingsinteresserne.	Det uddybes i bilaget at grødeskæringen skal sikre vandafledningen bedst muligt, under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten.
Det er ikke rimeligt at grødeskæringsbestemmelserne fremadrettet skal fastsættes med udgangspunkt i grødeskæringsvejledningen da afvandingshensynet dermed ikke varetages tilstrækkeligt.	Som vandløbsmyndighed har Kommunen pligt til at følge miljøstyrelsens vejledninger på området.
Ønsker at få præciseret at ifølge Vandløbslovens formålsparagraf skal vandløbsmyndigheden sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten.	Formålsparagraffen bliver indskrevet i bilaget til principperne.
Den reducerede grødeskæring vil betyde at vandløbets skikkelse og vandføringsevne vil blive ændret hvilket strider imod Vandløbslovens §27	Regulativets krav om oprensning, hvis vandføringsevnen bliver for lille, vil stadig være gældende.
Ålauget for Lindes Å, Seerdrup Å og Bjerger Å med tilløb	
Ønsker at der indføres et "review" af de nye princippers anvendelse i praksis under første års anvendelse på et hvert vandløb	I den politiske indstilling til Miljø-Plan- og Landdistriktsudvalget vil der blive lagt op til, at de nye grødeskæringsprincipper skal evalueres efter 1-2 år efter de

	første 3 regulativer er blevet vedtaget.
Ønsker indførelse af fast brinksikring på den ene brink hvert år – skiftevis på den ene side og den anden side.	Formuleringen fra de gældende principper skrives ind i bilaget til grødeskæringsprincipperne.
Formuleringen "hvis interessenterne kan nå til enighed" under behovsbestemt grødeskæring er for vag. Kommunen må her være ansvarlig for at opretholde budget, udstyr og kapacitet til at kunne foretage en ekstra grødeskæring med kort varsel - jf. vejruddsig eller andet.	Reglerne for ekstraordinær grødeskæring skrives ind i principperne. Princippet om behovsbestemt grødeskæring ændres til at vandløbsmyndigheden efter en konkret vurdering kan undlade en grødeskæring, hvis der ikke er behov for det pågældende år.
Ålauget er ikke enige i at man skal reducere grødeskæringen til 1-2 gange pr. år med en strømmende på omkring 30-60 % af vandløbs bundbredde når de i forvejen mener, at der er reduceret til det absolut minimale.	Grødeskæringsbestemmelserne skal sikre afvandingen bedst muligt under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten ved en individuel vurdering på strækningsniveau. Den bedste rettesnor til dette er pt. Miljøstyrelsens grødeskæringsvejledning.
Ålauget kræver at bundbredden på alle vandløb kontrolleres i forhold til gældende regulativ, og at der som minimum rettes op inden de nye principper indføres	Vandløbene vil blive målt op inden en regulativ revision. Hvis regulativet ikke overholder skikkelsen/ vandføringsevnen, vil det enten resultere i en oprensning eller i særlige tilfælde en regulering.
Ålauget ønsker at der tages stilling til hvordan kommunen har tænkt sig at håndtere de klimabetingede udfordringer med stigende nedbør?	Taget til efterretning
Det er vigtigt, at "grødepincetten" anvendes og fortsat udvikles, og ikke indgår i opgørelsen over antal grødeskæringer	"Grødepincetten" er et fysisk indgreb i vandløbet på linje med grødeskæring og oprensning. Det skal, hvis det indføres som en del af bestemmelserne i et nyt regulativ, indgå i den samlede miljømæssige vurdering af regulativet
Ålauget ønsker en nærmere beskrivelse af hvilke planter man ønsker efterladt som refugier i vandløbet	Refugierne vil bestå af ægte og evt. amfibiske vandplanter, med blød stængel, som giver mindre vandmodstand end f.eks. pindsvineknop. Administrationen vil lægge op til en drøftelse af dette på et af de kommende vandsynsrådsmøder.

NOTAT

Forslag om nye principper for grødeskæringsbestemmelser ved revision af Slagelse Kommunes vandløbsregulativer

Vandløb grødeskæres for at skabe bedre vandføring. Ifølge EU's Vandrammedirektiv skal Slagelse Kommune også sørge for, at de målsatte vandløb opnår god økologisk tilstand inden 2027.

For at muliggøre vandløbenes målopfyldelse, er der behov for, at Slagelse Kommunes vandløbsvedligeholdelse efterlader grøde i vandløbene og at der ikke skæres grøde oftere end 1-2 gange om året.

For samtidig at sikre vandløbenes vandføringsevne generelt og ved store nedbørshændelser, kan der være behov for også at skære vegetationen på brinkerne og begrænse udbredelsen af stivstænglet vegetation såsom tagrør og pindsvineknop.

Center for Teknik og Miljø foreslår derfor, at:

- For hvert enkelt regulativ skal der på strækningsniveau laves en individuel vurdering af, hvor mange skæringer og i hvor bred en strømrende, der kan indføres for at tilgodese det lokale afvandingsbehov, samtidig med at vandløbet har mulighed for at opnå god økologisk tilstand.
- Bestemmelserne i regulativerne, for de vandløb der ikke er målsat i Vandrammedirektivet, kan tage større hensyn til afvandingsbehovet end i de målsatte vandløb.
- For at tilgodese afvandingsforhold og fremme udbredelsen af ægte vandplanter kan større partier af stivstænglet vegetation, hives op med rødder på strækninger hvor der er behov for at begrænse udbredelsen af disse.
- For at sikre afvandingen ved store nedbørshændelser, kan der indføres brinkskaering på den ene brink hvert år i de mindre vandløb. Brinkskaeringen skal foretages op i 1 m fra normal vandstandshøjde.
- Grødeskæringen skal som udgangspunkt gøre brug af principperne om selektiv grødeskæring og kombineret strømrendeskaering, hvor der efterlades refugier af positive vandplanter i vandløbet, hvilket ikke hindrer vandføringen nævneværdigt, men som kan være til stor fordel for vandløbets målopfyldelse.
- Hvis interessenterne kan nå til enighed kan grødeskæringsbestemmelserne gøre brug af behovsbestemt grødeskæring, for at begrænse antallet af skæringer til afvandingsbehovet det pågældende år.
- Generelt skal grødeskæringsbestemmelserne i regulativerne bygge på anbefalingerne i Miljøstyrelsens grødeskæringsvejledning¹.

¹ Vejledning om grødeskæring i danske vandløb, Vejledning nr. 25, December 2017, Miljøstyrelsen

SLAGELSE
KOMMUNE

Side2/4

Center for Miljø, Plan og Natur

Nikolaj Thyssen Dam

nikda@slagelse.dk

Marts 2021

BILAG til forslag om nye principper for grødeskæringsbestemmelser ved revision af Slagelse Kommunes vandløbsregulativer

Baggrund

Slagelse Kommune er i gang med at revidere alle kommunens vandløbsregulativer. I den henseende har Slagelse Kommune d. 4 maj 2015 vedtaget en række principper som revisionen af vandløbsregulativerne skal følge.

De principper som omhandler grødeskæringsbestemmelserne i de nye regulativer er blevet forældet, da der er faldet en række afgørelser² fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, og der er kommet en ny vejledning³ på baggrund af en større faglig udredning⁴ om grødeskæring, som de gældende principper for grødeskæringsbestemmelserne ikke lever op til.

I Slagelse Kommunes gældende principper fra 2015, fastsættes grødeskæringspraksis uden en konkret vurdering af hvorvidt de nye grødeskæringsbestemmelser kan være i strid med EU's Vandrammedirektivs krav om målopfyldelse, hvilket de skal. Samtidig strider principperne om at indføre en ekstra skæring af mange af vandløbene, imod anbefalingerne i grødeskæringsvejledningen² og resultaterne fra den faglige udredning³.

På baggrund af ovenstående vurderer administrationen, at der er behov for at revidere Slagelse Kommunes gældende principper for fastsættelse af nye grødeskæringsbestemmelser.

De nye grødeskæringsbestemmelser vil først blive effektueret, når der vedtages nye vandløbsregulativer. Indtil da vil grødeskæringen foregå som beskrevet i de gældende regulativer for hvert enkelt vandløb.

Forslag til nye principper for grødeskæringsbestemmelser

Med baggrund i ovenstående foreslås det, at de gældende principper revideres, så grødeskæringsbestemmelserne fremadrettet fastsættes med udgangspunkt i en vurdering af, om de samlede konsekvenser af afgørelsen kan være i strid med vandrammedirektivets krav om målopfyldelse.

I den forbindelse udgår princippet om at visse vandløb skal skæres en ekstra gang, så antallet af årlige grødeskæringer fremadrettet bliver fastsat ud fra en konkret vurdering på strækingsniveau af vandløbet, hvilket også vil gøre sig gældende for fastsættelsen af strømrenden.

² Bl.a. Ophævelse og hjemvisning i sag om regulativ for Vestermose Å i Slagelse Kommune, 17. april 2020, Sagsnr. 18/05480

³ Grødeskæringsvejledning, Miljøstyrelsen, Vejledning nr. 25, Dec. 2017

⁴ Faglig udredning om grødeskæring i vandløb, Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 188, Juni 2016

Når grødeskæringsbestemmelserne fremadrettet skal fastsættes med udgangspunkt i grødeskæringsvejledningen² og resultaterne fra den faglige udredning³, vil det betyde, at man kan forvente 1-2 årlige grødeskæringer for de målsatte vandløb, med en strømrende på omkring 30-60% af vandløbets bundbredde.

Derudover fastholdes principperne om ekstra brinksikring og en ekstra indsats for at begrænse udbredelsen af stivstænglet vegetation, for bl.a. at sikre afvandingen.

Grødeskæringsbestemmelserne, for de vandløb der ikke er målsat i vandrammedirektivet, kan tage større hensyn til afvandingsbehovet.

Udarbejdelsen af regulativerne skal fortsat ske med inddragelse af alle vandløbets interessenter.

Konsekvenser ved de nye principper

Først og fremmest vil de nye principper betyde at fremtidige grødeskæringsbestemmelser ikke vil være i strid med vandrammedirektivets krav om vandløbets mulighed for målopfyldelse. Man må forvente, at en mere skånsom vandløbsvedligeholdelse vil kunne forbedre vandløbet på alle miljøparametre.

Man skal dog være opmærksom på, at nye grødeskæringsbestemmelser ikke nødvendigvis betyder at vandløbet vil nå målopfyldelsen, da der kan være flere årsager til at et vandløb ikke når denne.

For flere af vandløbene i Slagelse Kommune vil de nye principper for grødeskæringsbestemmelser ved regulativrevision betyde, at der efter en regulativrevision vil blive skåret lidt mindre grøde, hvilket kan have en negativ effekt på afvandingen. For at mindske den negative effekt foreslår administrationen, at principperne om ekstra brinksikring og en ekstra indsats for at begrænse udbredelsen af stivstænglet vegetation fastholdes.

Begrænsning af stivstænglet vegetation

Hyppig skæring har på mange strækninger fremmet udbredelsen af de skæringstolerante planter. Disse planter er ofte stivstænglet vegetation, som skaber større vandmodstand end de bløde vandplanter, hvilket har en negativ effekt på afvandingen.

For at sikre en bedre afvanding og fremme en mere naturlig plantesammensætning, kan man på strækningsniveau begrænse udbredelsen af den stivstænglede vegetation ved at hive den op med rod/rhizomer.

Brinksikring

I smalle vandløb kan brinkvegetationen være med til at stuve vandet ved store vandføringer. Særligt høje planter, som f.eks. rørgræs, falder sammen i løbet af efteråret og lægger sig ned i vandet, hvorved det kan bremse vandføringen.

På sådanne strækninger kan man indføre årlig brinksækering i forbindelse med første og/eller sidste grødeskæring, for at skabe ekstra plads i den øverste del af vandløbsprofilen.

Selektiv grødeskæring / Kombineret strømrendeskæring

Jf. den faglige udredning om grødeskæring i vandløb vil udbredelsen af de positive bløde vandplanter blive hæmmet betydeligt ved mere end én årlig grødeskæring. I vandløb hvor man påtænker at indføre to årlige grødeskæringer kan vedligeholdelsen, for at skabe plads til de positive arter, indarbejde principperne om selektiv grødeskæring og kombineret strømrendeskæring. Her efterlades der refugier af positive vandplanter i vandløbet, hvilket ikke hindrer vandføringen nævneværdigt, men som kan være til stor fordel for vandløbets målopfyldelse.

Behovsbestemt grødeskæring

Behovsbestemt grødeskæring går ud på, at undgå unødvendige grødeskæringer når der ikke er et reelt behov for det, men der foreligger ikke en klar model/metode for dette.

I målsatte vandløb skal man stadig følge retningslinjerne om at indføre så få grødeskæringer som muligt, men målet kunne være at udvikle en metode, hvor der i de år med høj grødevækst bliver grødeskåret to gange, og hvor der i år med mindre grødevækst kun bliver grødeskåret en gang.

Det vil kræve at vandløbets interessenter i samarbejde med Slagelse Kommune kan finde enighed om en model, som også vil være operationel for den pågældende entreprenør, som forestår vedligeholdelsen.

5 Referater fra relevante vandsynsrådsmøder

Vandsynsråd

Center for Miljø, Plan og
Teknik
Natur, Vej og Trafik
Dahlsvej 3
4220 Korsør

Tlf. 58 57 36 00
teknik@slagelse.dk
www.slagelse.dk

Mødenotat fra vandsynsrådsmøde

Tid og sted:

Onsdag den 2. december 2020, Dahlsvej 3, 4220 Korsør

5. januar 2021
Sagsnr.: 330-2018-5737

Deltagere:

Knud Vincents, Miljø-, Plan- og Landdistriktsudvalget
Frida Jønsson, Danmarks Naturfredningsforening
Jette Hallig, Dansk Ornitologisk Forening
Gert Schjønning, Friluftsrådet
Per Christensen, Danmarks Sportsfiskerforbund
Claus Sønderkov, Korsør Lystfiskerforening
Jens Henrik Madsen, Gefion
Morten Kantsø, Slagelse Sportsfiskerforening
Kai Jespersen, Vandløbslavet for Nedre Tude Å og Vårby Å
Benny Pedersen, Ålav for Saltø Å

Kontaktperson:
Kristina Bjerre
Direkte tlf. 58 57 46 93

Fax.
EAN: 5798007388331

Flemming Kortsen, Miljø, Plan og Teknik
Nikolaj Dam, Miljø, Plan og Teknik
Henrik Poulsen, Miljø, Plan og Teknik

Referent: Kristina Bjerre, Miljø, Plan og Teknik.

Ad. 1 Velkomst

Knud Vincents bød velkommen til mødet. Det blev besluttet at ændre i dagsordenen, da nogle af medarbejderne var ude til et akut miljøuheld.

Ad. 2 Status på vedligeholdelsen og projekter

Administrationen orienterede om efterårets oprensning af gydebanker.

Jens Henrik Madsen spurgte om gydebankerne er lagt højere eller lavere end før. Gydebankerne er som udgangspunkt lagt tilbage i samme kote.

Per Christensen roste oprensningen.

Det blev aftalt at lave en fælles pressemeddelelse om årets vedligeholdelse som Vandsynsrådet er godt tilfredse med.

Ålavet for Lindes Å, Seerdrup Å og Bjerge Å ønsker at få markeret deres drænuvløb. Man er meget velkommen til at markere sine drænuvløb, men det er lodsejernes egen opgave.

Side2/5

Administrationen er ved at kigge på næste års opmålingsplan og vil gerne have input hvis der er vandløb, der menes at have behov for opmåling.

Jens Henrik Madsen spurgte om man kommer igennem alle vandløbene igennem årrække.

Alle vandløbene bliver opmålt i løbet af en årrække, men alle vandløb bliver ikke opmålt hvert år, selv om det står i regulativerne, at de skal opmåles.

Ad. 3 Status på Tude Ådals projektet

Miljøstyrelsen har vurderet, at så længe Slagelse Kommune fastholder at ville opnå de gældende miljømål for Tude Å systemet, så kræver projektet ikke en afgørelse fra Miljøministeriet. Kommunens skal selv træffe afgørelse.

Alle er enige om at smolttab er en udfordring. Hvis vi ændrer projektet, får vi ikke den kvælstofreduktion som hele projektet er baseret på.

MPL-udvalget har drøftet sagen og der er blevet afholdt et følgegruppemøde. Lige nu er planen at køre videre med det oprindelige projekt, men vi kigger på om der kan indgås et forlig.

Der blev afholdt en temadag den 26. november 2020, hvor kommunen, sportsfiskerne og DTU Aqua mødtes.

Alle er enige om at det er et godt projekt, men det er ærgerligt at det går ud over ørreder.

Der bliver blandt andet kigget på om det kan lade sig gøre at lade højvandslukket være åbent i længere tid og om den sidste del af vandløbet kan gøres smallere.

Jens Henrik Madsen sagde at man ikke bare kan gøre vandløbet smallere uden at foretage de nødvendige beregninger.

Kai Jespersen sagde at der er foretaget beregninger – og derfor blev vandløbet gjort bredere.

Per Christensen er glad for at der igen er dialog om projektet og at DTU Aqua er inviteret med. Håber at der kan findes en løsning mellem rådgiver og DTU Aqua.

Side3/5

Kai Jespersen påpegede, at lodsejerne ikke ønsker oversvømmede marker som følge af at slusen skal holdes åben længere.

Gert Schjønning synes det er et stort projekt for at fjerne 30 tons kvælstof. Per Christensen fortalte at i det oprindelige projekt skulle Storevejlen også vådlægges.

Jens Henrik Madsen spurgte til tidshorizonten og foreslog at slusen bliver lavet, imens vi taler videre om projektet.

Flemming Kortsen svarede at det er en politisk beslutning hvorvidt slusen skal laves nu eller ej.

Ad. 4 Nye grødeskæringsprincipper for regulativrevisionen

I forbindelse med regulativrevisionerne skal der godtgøres for at de nye regulativer kan opfylde målsætningerne for de målsatte vandløb – det er ikke godt nok, at regulativrevisionen bevirker, at vi kommer tættere på mål.

Det er administrationens klare vurdering at de nuværende principper for grødeskæringsbestemmelserne ikke lever op til disse kriterier, hvormed grødeskæringsbestemmelserne i de nye regulativer i de fleste tilfælde ikke vil kunne klare en prøvelse ved en klagesagsbehandling.

Det afgørende punkt er den ekstra grødeskæring som de nuværende principper indfører med regulativrevisionen.

Jens Henrik Madsen er ikke enig i, at en ekstra grødeskæring er afgørende.

Per Christensen synes at vi skal formulere grødeskæringsprincipperne på en ny måde – vandløb skal passes som en have.

Vi skal have fokus på både afvanding og målopfyldelse.

Frida Jønsson spurgte hvordan vi kan sikre målopfyldelse med 2 skæringer.

Administrationen mener at der er behov for en skånsom og selektiv grødeskæring.

Jens Henrik Madsen mener at hvis vi reducerer i antallet af skæringer, så skal skæringerne gøres bredere. Det var kompromisset sidst, hvor vi reducerede strømrendebreden mod en ekstra skæring.

Hvis der bliver tale om behovsbestemt grødeskæring er det vigtigt med et beredskab, der er klar til at skære – det kan blive svært.

Administrationen foreslår, at der foretages en konkret vurdering af strømrendebreden og at der kun skæres efter behov.

Side4/5

Kai Jespersen mener at det kræver en god dialog mellem kommunen og lodsejerne. Lodsejerne kører også kun ud i markerne ved behov.

Per Christensen savner overvågning af vandløbene og spørger hvem der skal være den udøvende magt.

Administrationen spørger om det skal være lodsejerne eller ålaugene, der skal holde øje.

Gert Schjønning påpegede at i tørre år er det ligegyldigt. I våde år må det være vandløbslaugene.

Per Christensen spurgte om man kan bruge vandstandsloggerne.

Jette Hallig spurgte hvem man skal henvende sig til hvis man har fundet en sjælden fugl.

Administrationen svarede at man kan bruge "Giv et prej".

Derefter var der en drøftelse af pindsvineknop.

Per Christensen mener at jo mere plads i vandløbsprofilet – des bedre. Derudover spurgte han til hvad de andre kommuner, KL og MST forholder sig til de 7 klagenævnsafgørelser.

Miljøstyrelsen har endnu ikke svaret på hvordan vi skal sikre vandløbenes skikkelse eller vandføringsevne og samtidig sikre målopfyldelse. Århus Universitet siger at de ikke ved hvordan vi opnår god økologisk tilstand.

Jens Henrik Madsen spurgte hvis man dropper sommerskæringen – hvor lang tid risikere man så, at måtte vente, hvis man får behov for skæring?

Per Christensen synes at vi i dag grødeskærer bevidstløst og synes det er bedre, hvis vi læner os op ad målestationer, nedbør og menneskelige vurderinger.

Kai Jespersen spurgte til status på tillægsregulativet for Nedre Tude Å.

Administrationen fortalte at vi afventede opmålinger – og nye beregninger.

Kai Jespersen synes der er foretaget en fin oprensning.

Per Christensen istemte – oprensningen er gjort rigtigt.

Knud Vincents bemærkede at hvis vi laver behovsbestemt grødeskæring er der brug for at sikre økonomien, således at vedligeholdelsesbudgettet ikke beskæres efter 2-3 tørre år.

Side5/5

Det blev til sidst besluttet at vandsynsrådet til næste møde skulle arbejde videre med at revidere principperne for grødeskæringsbestemmelserne for regulativrevisionen.

I princippet var der enighed om at behovsbestemt grødeskæring kan være et godt princip at arbejde efter, men det bliver en udfordring at få det operationaliseret på en ordentlig måde.

Der skal bl.a. findes løsninger på følgende væsentlige problemstillinger:

- Hvem definerer hvornår der er behov for grødeskæring?
- Når der er identificeret et behov for grødeskæring, hvordan sikrer man så at grødeskæringen kan blive foretaget tilstrækkeligt hurtigt?

Ad. 5 Eventuelt

Næste møde bliver holdt i januar, hvor vi drøfter retningslinjer for grødeskæring og punktet om strategisk drøftelse af vandløbenes målopfyldelse.

Mødenotat fra vandsynsrådsmøde

Tid og sted:

Onsdag den 12. januar 2021, digitalt

Deltagere:

Knud Vincents, Miljø-, Plan- og Landdistriktsudvalget
Jørgen Grüner, Miljø-, Plan- og Landdistriktsudvalget
Benny Pedersen, Vandløbslav for Saltø Å
Gert Schjønning, Friluftsrådet
Jens Henrik Madsen, Gefion
Kai Jespersen, Vandløbslavet for Nedre Tude Å og Vårby Å
Kenneth Klausen, Ålaug for Lindes Å, Seerdrup Å og Bjerge Å med tilløb
Kurt Jørgensen, Udsætningsforeningen Vestsjælland 95
Per Christensen, Danmarks Sportsfiskerforbund
Søren Hansen, Ålaug for Øvre Tude Å
Jette Hallig, DOF

Bo Gabe, Miljø, Plan og Teknik
Nikolaj Dam, Miljø, Plan og Teknik
Henrik Poulsen, Miljø, Plan og Teknik
Jannick Madsen, Miljø, Plan og Teknik

Referent: Nina Johansson, Miljø, Plan og Teknik

1. Velkomst

Knud Vincents bød velkommen

2. Strategisk drøftelse af vandløbenes målopfyldelse

På udvalgmødet den 19. oktober 2020 besluttede Miljø-, Plan- og Landdistriktsudvalget at der skal være en drøftelse i Vandsynsrådet om status på vandløbenes målopfyldelse og mulige tiltag til at opnå målopfyldelse.

Status på miljøtilstanden

Administrationen gav et overblik over den nuværende økologiske tilstand i vandløbene. Generelt har der været en lille fremgang de seneste år i forhold til smådyrene (målt ved DVFI). Den største udfordring er fisk. Generelt er status for fiskene dog lidt bedre når man kigger på diversitetsindekset end på ørredindekset. De nyeste undersøgelser er et år gamle, så resultatet af sidste års genluftninger kan endnu ikke ses i resultaterne. Administrationen planlægger at lave nye fiskeundersøgelser i det kommende år.

Kurt Jørgensen: Vi har gennemgået Seerdrup Å og set 26 gydebanker på den strækning der er blevet genluftet.

Per: De resultater vi fik i 2019 på ørred var meget dårlige. En del vandløb som målopfyldte i sidste planperiode er nu i risiko for ikke at målopfylde.

Status på gennemførte og planlagte indsatser

Administrationen gav en kort status på gennemførelse af indsatser i vandområdeplanerne og øvrige restaureringstiltag som er planlagt eller i gang.

Kai Jespersen: Hvad henviser 'ådalsrestaurering' til i Vårby Å + nedre Tude Å. Er det Tude Ådal-projektet?

Nikolaj Dam: Nej det er den øvrige indsats der er indmeldt til VP3.

Benny Pedersen: Hvad med projektet i Bøstruprenden?

Nikolaj Dam: Der blev ikke meldt noget ind til VP3, men administrationen holder kontakten til lodsejeren og undersøger muligheden for et projekt.

Skemaet med status på målopfyldelse og planlagte tiltag sendes rundt sammen med referatet. Det anføres hvilket år de enkelte data er fra.

Trusler mod målopfyldelse

Administrationen gennemgik hvad der vurderes at være de største trusler mod målopfyldelse i vandløbene: Sandvandring, dårlige fysiske forhold og ringe fald, spildevand og næringsstoffer, grødeskæring.

Per Christensen: Det er de punkter, det handler om – særligt sand. Vi er nødt til at gennemgå de enkelte strækninger detaljeret.

Drøftelse af tiltag til at mindske sandvandringen:

Administrationen foreslog, at man drøftede følgende tiltag: bassiner på regnvandsudløb, sandfang, plantning af træer, skånsom vedligeholdelse, tilsyn med bræmmer og indsats overfor dræn med høj materialetransport.

Gert Schjøning: Vi er enige i, at det er det der skal til. Men hvordan vil man lave en indsats overfor dræn?

Nina Johansson: Det er en stor udfordring. Ældre dræn kan føre meget sand med sig. Løsningen er enten renovering af dræne eller sandfangsbrønde før det løber ud i vandløbet.

Jens Henrik Madsen: Dræn er ikke så stort et problem. Mæandring giver de største problemer med sediment.

Side3/7

Per: Det ville være godt at vide hvad de største sandkilder i virkeligheden er. Kan man måle det? Vandsynsrådets midler kunne bruges til at undersøge det.

Jens Henrik Madsen: Vi skulle hellere bruge pengene på sandfang i vandløbene end på at lave undersøgelser.

Gert Schjøning: Det ville være bedre at få lavet en undersøgelse så man kunne målrette indsatsen.

Kenneth Klausen: Ved dykkede dræn vil der aflejres sand i/foran dræne. Vandstanden er nødt til at komme ned under dræne, så de kan blive spulet rene. Sandfang er en god mulighed, men de skal tømmes.

Jette Hallig: Hvordan regnes 2 meter bræmme og må der ikke dyrkes?

Jannick Madsen: Bræmme regnes fra kronkanten og 2 meter ind. Der må ikke jordbearbejdes i bræmme.

Per Christensen: Pindsvineknop vokser frem der hvor sandet aflejres, men sandet kommer jo et sted fra. Det ville være godt at vide hvad kilderne er. Man kunne opsætte nogle brønde i udvalgte dræn for at undersøge hvad der kommer derfra.

Jens Henrik Madsen: Vi kan godt undersøge det, men hvad skal vi gøre ved det? Skal alle så pålægges at lave en sandfangsbønde? Sandet kommer fra vandløbet selv og fra brinkerne.

Benny Pedersen: Faldet har også betydning. Hvem skal rense sandfangene op?

Henrik Poulsen: I de offentlige vandløb er det kommunen der renser sandfangene op. Sandet kommer mange steder fra. Vi kan bruge åmændenes viden.

Kai Jespersen: Vi må finde de største problemstrækninger og anlægge sandfang der. Det er for stor en opgave at lave en indsats ift. de enkelte dræn.

Knud Vincents: ved større befæstede arealer bør sandet stoppes før det kommer ned i åen.

Drøftelse af tiltag til at forbedre fysiske forhold/flere fiskeskjul:

Administrationen foreslog at følgende tiltag blev drøftet: udlægning af skjulesten, plantning af træer, skånsom vedligeholdelse, mæandring, grene i vandløbet.

Per Christensen: Vi skal huske at sikre afstrømningen, hvis vi skal have succes. Man kan evt. lægge den ene side ned, for at sikre afvandingen.

Benny Pedersen: hvem sikrer at grenene ikke giver opstuvning.

Side4/7

Henrik Poulsen: Åmændende gennemgår vandløbene hvert år og holder løbende øje med beplantningen.

Kurt Jørgensen: Når vandet begynder at grave sig udenom grenene og skabe erosion, skal de fjernes. Ellers er det godt med grene i vandløbet.

Kai Jespersen: Vi synes at der er en god kommunikation med kommunen ift. beskæring af grene/træer.

Per Christensen: Fysisk variation er afgørende for at der kan være fisk. Træer og rødder er vigtige, men man skal også tænke på vandafledningen.

Jens Henrik Madsen: Er der ikke andre årsager til at der ikke er nogen fisk end de fysiske forhold? Hvad f.eks. med regulering af skarv? Er det de rigtige håndtag vi kigger på?

Per Christensen: Der er mange håndtag. Alle komponenter betyder noget. Der er også sommeren 2018, fiskeriet i Storebælt og udslip af regnbueørreder fra Musholm. Det ville være godt at undersøge nærmere, hvad de enkelte komponenter betyder.

Tiltag til at forbedre DVFI/vandkvaliteten

Administration foreslog at følgende tiltag drøftes: Begrænsning af udledning/overløb af spildevand, overholdelse af 2 meter bræmmer.

Per Christensen: Multifunktionel jordfordeling er også et værktøj.

Benny Pedersen: Vi skal kigge på udledningen fra rensningsanlæggene.

Jens Henrik Madsen: Gefion har lavet nogle undersøgelser af hvad der kommer af organisk stof fra rensningsanlæggene og fra ukloakerede ejendomme.

Bo Gabe: Der bliver løbende gjort noget ved udledningen fra rensningsanlæggene, men det er et arbejde som er længerevarende. Der er en stor opgave at begrænse overløb og problemet er ikke løst fra den ene dag til den anden.

Jens Henrik Madsen: Der er også de ukloakerede ejendomme. Det handler ikke kun om overløb.

Per Christensen: Det er rigtigt at det er en stor opgave, men den er vigtig og det betyder noget.

Jette Hallig: Det er vigtigt at vandet bliver rensset før det ledes ud i åen.

Gert Schjønning: Det nytter ikke noget, at man bare udskyder fordi opgaven er for stor. Det er en forkert indstilling at man bare må acceptere det.

Jens Henrik Madsen: Hvis der bliver lukket giftige stoffer ud, er det ligegyldigt hvor mange sten vi lægger ud.

Side5/7

Gert Schjønning: Alle vores tiltag nytter ikke hvis man bare lukker ubegrænsede mængder PFOS ud.

Kurt Jørgensen: Vi skal også huske Kalundborg og Sorø Kommune som også leder ud og bidrager til forureningen.

Per Christensen: Jeg har en liste over påvirkninger. Det kunne være interessant at kigge på hvilke af dem vi kan gøre noget ved.

Tiltag til at målopfylde ift. planter

Administrationen foreslog at følgende tiltag drøftes: skånsomme grødeskæringsprincipper, grødepincetten, efterladelse af refugier for vandplanter, øget fysisk variation.

Jette Hallig: hvad koster det at lave et refugie for vandplanter?

Nikolaj Dam: Det vil foregå som del af den almindelige vedligeholdelse. Man efterlader partier med nogle af de positive vandplanter i stedet for at skære dem væk.

Gert Schjønning: det er fine levesteder for fisk og smådyr.

Målopfyldelse i 2027 - Hvad skal der til?

Forslag fra vandsynsrådet:

Jens Henrik Madsen: Begrænsning af udledning af organisk materiale, kloakering i det åbne land, indsats overfor miljøfremmede stoffer. Genluftning og grødepincet er også gode tiltag men fysiske tiltag kan ikke stå alene.

Kenneth Klausen: Var det noget med at spildevandet ikke kommer ud i vandløbet hvis ejendommen ligger mere end 700 meter væk?

Bo Gabe: Jf. spildevandsbekendtgørelsen skal vi kunne dokumentere at udledningen er årsag til den manglende målopfyldelse. Vi har fået lavet en undersøgelse der viser, at det kan være svært at påvise en påvirkning ved meget vandførende vandløb (pga. fortynding) og ved ejendomme som ligger langt væk fra vandløbet.

Per Christensen: Variation/skjul evt. gennem bredere profiler, skånsom vedligeholdelse

Knud Vincents: Tak for god dialog. Det er vigtigt med en fælles forståelse. Nu skal vi arbejde videre med det politisk. Vi kan gøre meget som kommune, men der kan også være enkelthændelser som vi ikke er herre over. Vi bør ikke bruge ressourcer på at gennemgå de enkelte vandløb i vandsynsrådet.

Nina Johansson: Vi har fået et foreløbigt tilsagn til multifunktionel jordfordeling ved Nordskoven hvor ådalsprojektet ved Gudum Å indgår. Desuden skal vi kigge på den lavbundsordning, som lige er kommet.

3. Nye grødeskæringsprincipper for regulativrevisionen

På baggrund af de nye klagenævnsafgørelser skal vi have foretaget en revurdering af grødeskæringsprincipperne til de nye regulativer. Anbefalingerne i grødeskæringsvejledningen skal indgå i principperne

Forvaltningens foreslog at vandløbene vurderes individuelt ift. behov og muligheden for skæring ift. miljømål. Udgangspunktet er 1-2 skæringer årligt evt. med mulighed for udskydelse eller sløjfning af den første skæring, hvis der ikke er behov det enkelte år. Skæringen udføres som selektiv skæring med bekæmpelse af stivstænglet vegetation og som udgangspunkt efterlades "bløde" vandplanter. Det foreslås at brinkskæring indføres i overensstemmelse med de tidligere vedtagne principper.

Diskussion af de enkelte forslag:

Antallet af skæringer:

Jens Henrik Madsen: Dengang vi gik ned i bredde gik vi til gengæld op i antallet af skæringer. Så hvis vi skal ned i antallet af skæringer skal strømbreddebredden også være større igen.

Nikolaj Dam: Skæring i fuld bredde er nok ikke realistisk ift. miljømålene. Det skal vurderes hvad der kan tillades ift. målopfyldelse.

Per Christensen: Da amterne vedligeholdte skar de efter regulativerne. Da kommunen overtog skar man pludselig det dobbelte af det tilladte. Problemet er i øvrigt at profilerne er for smalle.

Alle: Det skal føres til referat at man kigger på at gøre profilerne bredere, så der er mere plads til vandplanter.

Kenneth Klausen: Det er ikke sikkert at 1-2 skæringer er nok ift. afvandingen.

Jens Henrik Madsen: Hvis det var det der skulle til, burde vi jo have målopfyldelse alle de steder hvor der ikke skæres.

Nikolaj Dam: Det er ikke så simpelt. Der er mange parametre der spiller ind.

Gert Schjøning: Forslaget er godt og skal skrives ind i regulativet

Bekæmpelse af stivstænglet vegetation

Forvaltningen foreslog at det indskrives i de nye regulativer at eksempelvis pindsvineknop kan hives op hvor de er dominerende samt at der i særlige situationer kan foretages en ekstraordinær skæring.

Per Christensen: er pincetten ikke en semi-oprensning, som ikke er så godt?

Henrik Poulsen: Det er korrekt at den kan tage rodmassen med op. Vi vurderer at den ligger mellem en grødeskæring en oprensning.

Kurt: visse steder kan man bruge den til tagrør.

Nina: Der er nok behov for en nærmere beskrivelse i regulativet af hvornår og hvordan pincetten må bruges.

Selektiv skæring:

Forvaltningen foreslog at regulativerne skal give mulighed for at efterlade refugier af ægte vandplanter.

Kenneth Klausen: refugierne kan komme til spærre hele strømbreden hvis de ikke bliver skåret.

Nikolaj: Der skal stadig kunne ske beskæring af meget store grødebanker.

Brinkskæring

Det blev foreslået at de gamle principper bibeholdes på dette punkt.

Behovsbestemt grødeskæring

Jens Henrik Madsen: Hvis der opstår behov for ekstraordinær grødeskæring skal det hurtigt sættes i værk. Evt. kan man indkalde til et vandsynsrådsmøde med 3 dages varsel, hvor det besluttes.

Nina Johansson: Hvis der opstår en helt ekstraordinær situation, som fx 2011, skal forvaltningen kunne reagere umiddelbart.

4. Evt.

Næste møde bliver et ordinært møde i marts-april.

Mødenotat fra vandsynsrådsmøde

Tid og sted:

Onsdag den 23. juni 2021 kl. 15-17, Skelbækken og Ll. Valby Forsamlingshus

Deltagere:

Knud Vincents, Miljø-, Plan- og Landdistriktsudvalget
Jens Henrik Madsen, Gefion
Knud Hansen, Vandløbslavet for Nedre Tude Å og Vårby Å
Kenneth Klausen, Ålaug for Lindes Å, Seerdrup Å og Bjerger Å med tilløb
Kurt Jørgensen, Udsætningsforeningen Vestsjælland 95
Per Christensen, Danmarks Sportsfiskerforbund
Jette Hallig, DOF
Frida Jønsson, Danmarks Naturfredningsforening
Claus Sønderkov, Korsør Lystfiskerforening
Gert Schjønning, Friluftsrådet

Bo Gabe, Miljø, Plan og Teknik
Nina Johansson, Miljø, Plan og Teknik
Jannick Madsen, Miljø, Plan og Teknik
Tine Fehrmann; Miljø, Plan og Teknik
Nikolaj Dam, Miljø, Plan og Teknik

Referent: Kristina Bjerre, Miljø, Plan og Teknik

1. Velkomst

Knud Vincents bød velkommen ved Skelbæk.

2. Besigtigelse af Skelbæk

Administrationen præsenterede projektet i Skelbæk fra 2019, hvor vandløbet blev restaureret og slynget. Der blev fortalt om vandløbets udvikling i for-

skellige faser, samt om vandplanter og den fremtidige vedligeholdelse med selektiv grødeskæring efter FØLs anvisning.

Der blev spurgt ind til hvorfor den ene strækning af DVFI 4, mens en anden strækning har DVFI 5. Det handler bl.a. om fald-forhold, trævækst og at den nyrestaurerede strækning skal finde sin balance.

Side2/5

Der blev spurgt ind til hvorfor man bruger ressourcer på at restaurere vandløb, der løber tørt.

Administrationens svar: Et vandløb der nogle somre løber tørt kan stadig godt være gydevand og levested for insekter de år hvor det ikke gør. Det er også afgørende hvornår på sæsonen det løber tørt, hvis det først er i juli-august, er der ret store chancer for at ørredyngel kan søge væk og en stor del af insekterne er kommet på vingerne.

3. Inddragelse af lodsejere og ålaug

Kenneth Klausen ønskede at drøfte hvordan lodsejere og ålaug bliver inddraget i vandløbsprojekter. Mange lodsejere forstår ikke projekterne og spørger derfor ålaugene, hvordan de skal forholde sig. Derfor er det vigtigt at holde ålaugene orienterede.

Administrationen redegjorde for status på projekterne og inddragelsen.

Det blev aftalt at inddrage ålaugene tidligt i projekterne.

4. Robusthedsanalyser

Punktet er en opsamling på tidligere seancer vedr. udledning af overfladevand til vandløb. Det kræver en konkret vurdering af hver enkel recipient. Administrationen har haft fremlagt forskellige modeller for politikerne, der har valgt at der skal arbejdes med robusthedsanalyser. Spørgsmålet er hvordan vi når frem til en løsning som der kan være konsensus omkring.

Jens Henrik Madsen: Per Christensen havde lavet et flot oplæg på seneste møde på vegne af Sportsfiskerne og Gefion. Det er ikke rimeligt, at lodsejerne bliver oversvømmede.

Knud Hansen: Visse hoved-vandløb ikke kan tage mere vand end de gør i dag – så skal man ud i dobbelt-profiler.

Knud Vincents: Vi kan ikke bremse byudviklingen og der er nogle steder, hvor der er kapacitet til at lave noget.

Kenneth Klausen: Flemming Kortsen sagde sidste at der er bevilliget 40 mio. jordkøb.

Knud Vincents: De er sat af i budgettet.

Side3/5

Per Christensen: Det er vigtigt at man bevarer åerne som korridorer i landskabet. Det er ikke lige så nemt at byudvikle her som andre steder.

Jens Henrik Madsen: Når man laver bassiner og vådområder skal man huske, at vandstanden skal kunne variere.

Knud Vincents: DK2020 arbejdet med en ny klimaplan kan få indflydelse på dette. Der skal sættes midler af til forskellige indsatser og i løbet af efterårets skal udvalget holde nogle temamøder. Vi skal have de vandløbsnære arealer med i løsningen.

Jens Henrik Madsen: Det burde være inkluderet i byggeprojekter.

Knud Vincents: Sådan er den virkelige verden bare ikke altid og vi kan ikke bremse udviklingen.

Administrationen sagde at robusthedsanalyser er jo ikke en automatisk carte blanche til at lede mere vand til vandløbene. Der har aldrig været på tale at oversvømme nogen. Spørgsmålet er om vi kan stille mindre restriktive krav i nogen vandløb – uden den medfører oversvømmelser.

Bo Gabe: man kan ikke holde vandet på egen grund i Slagelse, da man ikke kan nedsive. Vand skal håndteres på overfladen som fx Gl. Stadion. Der er ikke nogen nemme løsninger.

Jens Henrik Madsen: udfordringen er at du kan få lavet robusthedsanalyser som man vil.

Per Christensen: Gudum Å og Jernbjerg Å er Q/H-vandløb og kan derfor bare fyldes op. Pulser er ikke godt – det kan ørred ikke tåle.

Knud Vincents: Der er fokus på problemstillingen og vi skal arbejde videre. Vi har i hvert fald fået sat det på dagsordenen. Der skal sættes penge af.

5. Diskussion af forslag til nye principper

Administrationen foreslår, at i stedet for at lave principper for grødeskæring, at der laves åbne retningslinjer for individuelle, konkrete vurderinger for hver vandløbsstrækning. Administrationen foreslår mere selektiv grødeskæring i kombination med bekæmpelse af stivstænglet vegetation. Det kunne fx være en selektiv skæring om foråret med fokus på positive vandplanter, der kan være med til at holde pindsvineknop i ave. Og en vinterklargørende grødeskæring om efteråret, hvor der skæres lidt mere. Det er vigtigt at det bliver en konkret vurdering og med inddragelse af lodsejerne.

Jens Henrik Madsen: Mindre skæring gør ikke noget et år som i år, hvor det er tørt. Men der bliver brug for et beredskab, der kan træde til.

Administrationen tror ikke det er nødvendigt med et stort beredskab, hvis man får fjernet den stivstænglet vegetation.

Per Christensen: Ændringen af grødeskæringen bliver først implementeret i forbindelse med regulativrevisionen. Godt med intelligent grødeskæring.

Knud Hansen: Fleksible retningslinjer er meget afhængige af hvilke mennesker, der administrerer dem. Der er mange gode takter, men det kan også være farligt.

Knud Vincents: Vi kan ikke have et vinterberedskab, der er vant til at grødeskære.

Administrationen mener ikke at det svære åmands-arbejde består i at lave en strømrende, men at skabe et godt vandmiljø.

Miljø-, Plan- og Landdistriktsudvalget har bedt administrationen om at udarbejde en konkret plan for hvordan kommunens målsatte vandløb, kan nå i målet om god økologisk tilstand. Administrationen går i gang med dette arbejde efter sommerferien. Vi får friere rammer end i vandplansarbejdet.

I de nye regulativer kommer der til at stå konkrete retningslinjer for hver enkel vandløbsstrækning.

Jens Henrik Madsen: Frygter et år som 2011, der kommer til at forekomme hyppigere.

Administrationen: Der er udarbejdet en beredskabsplan efter 2011, men vi er ikke forpligtiget til at sørge for at der ikke står vand på markerne i sådan en situation.

Per Christensen: påmindende om vandløbslovens formålsparagraf, hvor der står at det skal *tilstræbes*, at vandløb skal bruges til afledning af vand.

Kurt Jørgensen: Fortalte hvordan åsyn foregik i amtets tid, hvor amtets naturmand og lodsejeren gennemgik vandløbene.

Side5/5

Administrationen: Vandsynsrådet har erstattet det tidligere åsyn, men man kan altid bede om et åsyn.

Vi ønsker at finde en god måde at inddrage lodsejere og interessenter på ved udarbejdelse af de nye regulativer. De første prøve-regulativer vil vi tage ud og kigge på vandløbene sammen.

6. Eventuelt

Der er på baggrund af de ejendomsræssige forundersøgelser givet tilsagn til multifunktionel jordfordeling ved Nordskoven, så der er indkaldt til lodsejermøde den 25. juni, hvor den egentlige jordfordeling påbegyndes.

Kurt Jørgensen havde en mindre rettelse til det seneste referat.

Næste møde bliver afholdt til september.

Til Slagelse kommune

Center for Miljø, Plan og Natur

Att. Nikolaj Thyssen Dam via mail: nikda@slagelse.dk

cc. Direktør Lars Rasmussen, DSF

Slagelse den 11. oktober 2021

Vedr. "Forslag om nye principper for grødeskæringsbestemmelser ved revision af Slagelse Kommunes vandløbsregulativer".

Indledningsvis ønsker Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF) at anerkende den udvikling, som er pågået med grødeskæringsarbejdet i Slagelse Kommune de senere år.

I forhold til "Forslag om nye principper for grødeskæringsbestemmelser ved revision af Slagelse Kommunes vandløbsregulativer", som blev forelagt vandsynsrådet udenfor dagsorden på sidste møde, har DSF følgende bemærkninger:

1. Det er vigtigt at have øje for formålet i vandløbsloven, idet det er denne der henvises til i de omtalte afgørelser vedrørende vandløbsregulativer fra Miljø- og Fødevareklagenævnet april 2020. I formålet for vandløbsloven står der:

§ 1. Ved denne lov tilstræbes at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand, navnlig overfladevand, spildevand og drænvand.

Stk. 2. Fastsættelse og gennemførelse af foranstaltninger efter loven skal ske under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten, som fastsættes i henhold til anden lovgivning.

DSF anbefaler, at dette indarbejdes i Slagelses kommunes "Forslag om nye principper for grødeskæringsbestemmelser ved revision af Slagelse Kommunes vandløbsregulativer".

2. At der ligeledes i bilaget gøres opmærksom på, at der som led i arbejdet med regulativer skal foretages en strategisk miljøvurdering.
3. DSF ønsker herudover at gøre opmærksom på, at ikke målsatte vandløb skal behandles således, at der ikke sker forringelser. Dette fremgår ligeledes af de ovenfor nævnte Klagenævnsafgørelser.

Fra afgørelsen vedrørende regulativ for Vesterrose Å, i Slagelse kommune fremgår følgende:

Af direktivets artikel 4, stk. 1, litra a), i), fremgår, at medlemsstaterne skal iværksætte de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge

ferringelse af tilstanden for alle overfladevandområder. Artiklen indebærer ikke i sig selv et generelt forbud mod ferringelse af vandmiljøet, men indebærer et krav om, at projekter, der kan påvirke vandmiljøet, kræver tilladelse og skal vurderes i forhold til vandmiljøet, og at tilladelse skal nægtes, såfremt projektet kan medføre en ferringelse af tilstanden for et overfladevandområde, eller når det indebærer risiko for, at der ikke opnås en god økologisk tilstand for overfladevand eller et godt økologisk potentiale og god kemisk tilstand for overfladevand på den i direktivet fastsatte dato.

DSF deltager gerne i forberedende møder vedr. det videre regulativarbejde.

Med venlig hilsen

Per Christensen, Miljø- og teamkoordinator DSF

Center for Miljø, Plan og Natur

Nikolaj Thyssen Dam
nikda@slagelse.dk

April-November 2021

NOTAT

Forslag om nye principper for grødeskæringsbestemmelser ved revision af Slagelse Kommunes vandløbsregulativer

Vandløb grødeskæres for at skabe bedre vandføring ~~og afvandingsforhold for vandløbsnære arealer~~. Ifølge EU's Vandrammedirektiv skal Slagelse Kommune også sørge for, ~~at grødeskæringen samtidig ikke være til hinder for~~ at de målsatte vandløb ~~opnår~~ kan opnå god økologisk tilstand inden 2027.

For at muliggøre vandløbenes målopfyldelse, er der behov for, ~~at Slagelse Kommunes fremtidige vandløbsvedligeholdelse efterlader at der efterlades~~ grøde i vandløbene ~~efter grødeskæringer~~, og ~~at der ikke skæres grøde oftere end 1-2 gange om året~~ antallet af grødeskæringer begrænses, ~~som det bl.a. er beskrevet i Miljøstyrelsens grødeskæringsvejledning~~.

For samtidig at sikre vandløbenes vandføringsevne generelt og ved store nedbørshændelser, kan der være behov for også at skære vegetationen på brinkerne og begrænse udbredelsen af stivstænglet vegetation såsom tagrør og pindsvineknop.

Center for Teknik og Miljø foreslår derfor, at:

- For hvert enkelt regulativ skal der på strækingsniveau laves en individuel vurdering af, hvor mange skæringer og i hvor bred en strømrende, der kan indføres for at tilgodese det lokale afvandingsbehov, samtidig med at vandløbet har mulighed for at opnå god økologisk tilstand.
- I vandløb med 2 årlige grødeskæringer kan vandløbsmyndigheden undlade forårsskæringen, hvis det vurderes at der ikke er behov for denne, det pågældende år.
- Vandløbsmyndigheden kan iværksætte en ekstraordinær grødeskæring, hvis der er usædvanlig kraftig grødevækst i vandløbet, der giver anledning til høj vandstand og risiko for væsentligt værditab.
- For at tilgodese afvandingsforhold og fremme udbredelsen af ægte vandplanter kan større partier af stivstænglet vegetation, hives op med rød der på strækninger hvor der er behov for at begrænse udbredelsen af disse.
- For at sikre afvandingen ved store nedbørshændelser, kan der indføres årlig brinkskaering ~~på den ene brink hvert år~~ – skiftevis på den ene side og den anden side i de mindre vandløb. Brinkskaeringen skal foretages op i 1 m fra normal vandstandshøjde.
- Grødeskæringen skal som udgangspunkt gøre brug af principperne om selektiv grødeskæring og kombineret strømrendeskaering, hvor der efterlades refugier af positive vandplanter i vandløbet, hvilket ikke hindrer vandføringen nævneværdigt, men som kan være til stor fordel for vandløbets målopfyldelse.
- I målsatte vandløb anvendes der, som udgangspunkt håndredskaber til grødeskæringen ~~med mindre~~ med mindre de arbejdsmiljømæssige forhold ikke tillader det, det pågældende år.

SLAGELSE
KOMMUNE

Side 2/5

Center for Miljø, Plan og Natur

Nikolaj Thyssen Dam

nikda@slagelse.dk

~~April~~ November 2021

- Generelt skal grødeskæringsbestemmelserne i regulativerne bygge på anbefalingerne i Miljøstyrelsens grødeskæringsvejledning¹.

BILAG til forslag om nye principper for grødeskæringsbestemmelser ved revision af Slagelse Kommunes vandløbsregulativer

Baggrund

Slagelse Kommune er i gang med at revidere alle kommunens vandløbsregulativer. I den henseende har Slagelse Kommune d. 4 maj 2015 vedtaget en række principper som revisionen af vandløbsregulativerne skal følge.

De principper som omhandler grødeskæringsbestemmelserne i de nye regulativer er blevet forældet, da der er faldet en række afgørelser² fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, og der er kommet en ny grødeskæringsvejledning på baggrund af en større faglig udredning³ om grødeskæring, som de gældende principper for grødeskæringsbestemmelserne ikke lever op til.

I Slagelse Kommunes gældende principper fra 2015, fastsættes grødeskæringspraksis uden en konkret vurdering af hvorvidt de nye grødeskæringsbestemmelser kan være i strid med EU's Vandrammedirektivs krav om målopfyldelse, hvilket de skal. Samtidig strider principperne om at indføre en ekstra skæring ~~af~~ mange af vandløbene, imod anbefalingerne i grødeskæringsvejledningen² og resultaterne fra den faglige udredning³.

På baggrund af ovenstående vurderer administrationen, at der er behov for at revidere Slagelse Kommunes gældende principper for fastsættelse af nye grødeskæringsbestemmelser.

De nye grødeskæringsbestemmelser vil først blive effektueret, når der vedtages nye vandløbsregulativer. Indtil da vil grødeskæringen foregå som beskrevet i de gældende regulativer for hvert enkelt vandløb.

Den vedligeholdelse som grødeskæringsprincipperne kommer til at udmønte skal jf. vandløbslovens formålsparagraf tilstræbe at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand, under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten. Langt de fleste offentlige vandløb med tilhørende regulativer er enten målsat ifølge vandrammedirektivet, og/eller beskyttet ved naturbeskyttelseslovens §3, hvilket er

¹ Vejledning om grødeskæring i danske vandløb, Vejledning nr. 25, December 2017, Miljøstyrelsen

² Bl.a. Ophævelse og hjemvisning i sag om regulativ for Vesterlose Å i Slagelse Kommune, 17. april 2020, Sagsnr. 18/05480

³ Faglig udredning om grødeskæring i vandløb, Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 188, Juni 2016

grunden til at vedligeholdelsen er forpligtiget til at tage de fornødne hensyn til vandløbsmiljøet.

Forslag til nye principper for grødeskæringsbestemmelser

Med baggrund i ovenstående foreslås det, at de gældende principper revideres, så grødeskæringsbestemmelserne fremadrettet fastsættes med udgangspunkt i en vurdering af, om de samlede konsekvenser af afgørelsen kan være i strid med vandrammedirektivets krav om målopfyldelse.

I den forbindelse udgår princippet om at visse vandløb skal skæres en ekstra gang i forhold til det gældende regulativ, så antallet af årlige grødeskæringer fremadrettet bliver fastsat ud fra på baggrund af en konkret vurdering på strækningsniveau af vandløbet, hvilket også vil gøre sig gældende for fastsættelsen af strømrønden.

Når grødeskæringsbestemmelserne fremadrettet skal fastsættes med udgangspunkt i grødeskæringsvejledningen² og resultaterne fra den faglige udredning³, vil det betyde, at man som udgangspunkt kan forvente 1-2 årlige grødeskæringer for de mål-satte vandløb, med en strømrønde på omkring 30-60% af vandløbets regulativbestemte bundbredde, hvor den sidste skæring vil være på 60% og den første vil være lidt mindre. I vandløb hvor der kun grødeskæres én gang årligt, kan man forvente en strømrønde på omkring 60% af vandløbets bundbredde.

Derudover fastholdes principperne om ekstra brinks-kæring og en ekstra indsats for at begrænse udbredelsen af stivstænglet vegetation, for bl.a. at sikre afvandingen.

Konsekvenser ved de nye principper

Først og fremmest vil de nye principper betyde at fremtidige grødeskæringsbestemmelser ikke vil være i strid med vandrammedirektivets krav om vandløbets mulighed for målopfyldelse. Man må forvente, at en mere skånsom vandløbsvedligeholdelse vil kunne forbedre vandløbet på alle miljøparametre.

Man skal dog være opmærksom på, at nye grødeskæringsbestemmelser ikke nødvendigvis betyder at vandløbet vil nå målopfyldelsen, da der kan være flere årsager til at et vandløb ikke når denne.

For flere af vandløbene i Slagelse Kommune vil de nye principper for grødeskæringsbestemmelser ved regulativrevision betyde, at der efter en regulativrevision vil blive skåret ~~lidt~~ mindre grøde, hvilket kan have en negativ effekt på afvandingen. For at mindske den negative effekt foreslår administrationen, at principperne om ekstra brinks-kæring og en ekstra indsats for at begrænse udbredelsen af stivstænglet vegetation fastholdes.

Begrænsning af stivstænglet vegetation

Hyppig skæring har på mange strækninger fremmet udbredelsen af de skæringstolerante planter. Disse planter er ofte stivstænglet vegetation (f.eks. pindsvineknop, tagrør, søkogleaks og dunhammer), som skaber større vandmodstand end de bløde vandplanter, hvilket har en negativ effekt på afvandingen.

For at sikre en bedre afvanding og fremme en mere naturlig plantesammensætning, kan man på strækningsniveau begrænse udbredelsen af den stivstænglede ~~vegetation~~ vegetation ved at hive den op med rod og rhizomer.

På strækninger med stor udbredelse af stivstænglet vegetation, kan man bruge den såkaldte "grødepincet" til gravemaskiner, som i særdeleshed har vist sig effektiv til bekæmpelse af pindsvineknop.

Tidspunktet for brugen af denne metode skal overvejes i forhold til risiko for sedimenttransport særligt med henblik på at beskytte gydebanks nedstrøms.

På strækninger med tilbagevendende problemer med dominans af stivstænglet vegetation, kan man med fordel undersøge, om der er behov for at plante nogle vandløbsnære træer til at udskygge de stivstænglede arter, hvilket vil være til gavn for både miljøforholdene i vandløbet og de afvandingsmæssige hensyn.

Brinkskæring

I smalle vandløb kan brinkvegetationen være med til at stuve vandet ved store vandføringer. Særligt høje planter, som f.eks. rørgræs, falder sammen i løbet af efteråret og lægger sig ned i vandet, hvorved det kan bremse vandføringen.

På sådanne strækninger kan man indføre årlig brinkskæring i forbindelse med første og/eller sidste grødeskæring, for at skabe ekstra plads i den øverste del af vandløbsprofilen.

For at sikre en varieret beskygning af vandløbet, samt bevare skjul for fisk, er det kun denne ene brink, der slås. Det er op til vandløbsmyndigheden at vurdere, hvilken brink, der er mest hensigtsmæssig at slå. Som udgangspunkt skal brinkskæringen foregå skiftevis fra år til år. Det vil sige at det ene år skæres den ene brink – det andet år den anden brink.

Selektiv grødeskæring / Kombineret strømrendeskæring

Jf. den Faglige udredning om grødeskæring i vandløb vil udbredelsen af de positive bløde vandplanter blive hæmmet betydeligt ved mere end én årlig grødeskæring. I vandløb hvor man påtænker at indføre to årlige grødeskæringer kan vedligeholdelsen, for at skabe plads til de positive arter, indarbejde principperne om selektiv grødeskæring og kombineret strømrendeskæring. Her efterlades der refugier af positive vandplanter i vandløbet, hvilket ikke hindrer vandføringen nævneværdigt, men som kan være til stor fordel for vandløbets målopfyldelse.

Behovsbestemt grødeskæring

Princippet om behovsbestemt grødeskæring går ud på, at undgå unødvendige grødeskæringer, når der ikke er et reelt behov for det.

I målsatte vandløb skal retningslinjerne [fra grødeskæringsvejledningen](#) om at indføre så få grødeskæringer som muligt stadig følges, men da der er forskel på grødens vækst fra år til år, giver det også mening at kunne differentiere grødeskæringen fra år til år.

I vandløb hvor der indføres 2 årlige regulativbestemte grødeskæringer, kan vandløbsmyndigheden i år med mindre grødevækst, ud fra en konkret vurdering, undlade den første grødeskæring. Dette vil også kunne blive aktuelt hvis vandstanden i vandløbet er meget lav pga. manglende nedbør, da en grødeskæring i sådanne situationer også vil gøre stor skade på vandløbsmiljøet, uden nogen [afvandingsemæssige fordele/afvandingsemæssige fordele](#).

Ekstraordinær grødeskæring

Jf. vandløbslovens §55 kan vandløbsmyndigheden iværksætte en ekstraordinær grødeskæring, efter anmodning fra lodsejere, hvis der er unormal, kraftig grødevækst i vandløbet, der giver anledning til høj vandstand og risiko for væsentlig værditab. Der skal således være tale om situationer, hvor der er unormalt meget grøde, fx som følge af en usædvanlig mild vinter. Endvidere skal grøden være årsagen til en høj vandstand og der skal være risiko for et væsentligt værditab, før end bestemmelsen træder i kraft. Bestemmelsen dækker ligeledes brinkvegetationen, hvis det er den, der udgør et problem.

[I tilfælde af stormflod er det beredskabet ved Slagelse Brand og Redning, der med kort varsel kan indsætte de nødvendige foranstaltninger for at sikre vigtige og kritiske installationer, funktioner og infrastruktur i kommunen.](#)

Grødeskæringsredskaber

Regulativerne skal ikke beskrive hvilket grødeskæringsredskab der skal bruges til vandløbet, da der kan være behov for justeringer fra år til år, og da der kan komme nye redskaber til.

Det er en administrativ opgave fra år til år, at tilrettelægge grødeskæringen mest hensigtsmæssigt på baggrund af erfaringerne fra det foregående år. Valget af grødeskæringsredskaber sker efter følgende principper:

- I målsatte eller restaurerede vandløb anvendes som udgangspunkt håndredskaber.
- I vandløb med blød bund, dybtliggende profil, høj vandstand eller ved meget kraftig grødevækst vil den manuelle grødeskæring med håndredskaber ikke være [mulig eller](#) arbejdsmiljømæssig forsvarlig, hvorfor der må foretages [maskinel](#) grødeskæring med [f.eks.](#) mejekurv.